Förändring och kontinuitet: En studie av hur giftermål och släktskap med perspektiv på generation och ungdom kan belysa kultur och identitet i den assyriska diasporan

Maryam Garis Guttman

Akademisk avhandling för filosofie doktorsexamen i Freds-och utvecklingsforskning/Samhällsvetenskapliga miljöstudier/Socialantropologi vid Institutionen för globala studier, Göteborgs Universitet, som, med vederbörligt tillstånd av Samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen läggs fram för offentlig granskning 9/12–2022, klockan 13:15 i sal 326, Annedalseminariet, Campus Linné Seminariegatan 1A, Göteborg.

SCHOOL OF GLOBAL STUDIES

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

Abstract

Maryam Garis Guttman, 2022. Förändring och kontinuitet: En studie av hur giftermål och släktskap med perspektiv på generation och ungdom kan belysa kultur och identitet i den assyriska diasporan. PhD dissertation in Social Anthropology, School of Global Studies, University of Gothenburg, (P.O Box 700, 405 30 Gothenburg, Sweden).

ISBN: 978-91-8009-998-1
http://hdl.handle.net/2077/73957

Denna avhandling undersöker uppfattningar om släktskap och giftermål bland assyrier i Sverige. Den tar sin avsats i historiska processer som tenderar påverka ungdomars vardagsliv och deras val av giftermålspartner för att sedan fokusera på hur en ny syn på kategorin ungdom och normalitet tar form. Därefter ringas uppfattningar in om giftermålstraditioner och släktskapsrelationer bland dagens assyriska ungdomar i relation till deras syn på social och etnisk identitet. Syftet med avhandlingen är att kasta ljus över sociokulturella förändringar bland assyrier i Sverige och deras innebörd för den enskilda individen men också för gruppen som helhet. I förståelsen av förändringarnas omfattning har utgångspunkten varit i parallella processer som inte är helt oberoende av varandra, nämligen hur synen på släktskap och giftermål samt synen på ungdom i mötet med det svenska samhället har tolkats och omtolkats och därigenom fått en ny innebörd. Det här är förändringar som påverkat innebörden av att vara assyrier eller svensk-assyrier. Den relevans giftermålet och släktskapet hade i hemlandet skiljer sig i många avseenden från den betydelse de kommit att få i Sverige. Äktenskapet kännetecknas inte längre av tidiga och arrangerade giftermål och patriarkatet som ideal håller på att omvärderas av framför allt de i den yngre generationen. Den etnoreligiöst baserade endogaminormen har skiftat i Sverige och håller på att luckras upp då dess betydelse för reproduktion av religiös eller etnisk tillhörighet inte är lika viktigt bland en del unga assyrier.

Studien visar också på att synen på ungdom bland assyrier har förändrats och anpassats till de förhållanden som råder i Sverige; processer som ungdomar sedan ankomsten till Sverige varit med och påverkat i en viss riktning. Det organiserade föreningslivet inom gruppen öppnade under gruppens första tid nya möjligheter för ungdomar i allmänhet att på ett konstruktivt sätt bryta mot vissa normer utan större konsekvenser, tillexempel att inte vilja gifta sig med den av föräldrarna utvalde. Svenskfödda ungdomar håller på och förhandlar med sina föräldrar om föräktenskapliga förhållanden och i viss mån om att få flytta hemifrån innan giftermålet. Familjen, primärt kärnfamiljen, som sådan har spelat och fortsätter spela en viktig roll i ungdomars liv då den anses stå dels mellan individ och kollektiv, dels mellan det svenska samhället och det assyriska kollektivet. Utifrån att det ställs krav på familjen från dessa skilda håll har den fått en ambivalent funktion i Sverige: å ena sidan förväntas den att upprätthålla kulturella normer och ideal och å andra sidan förväntas familjen från både ”svenskt” håll och från deras barn att visa förståelse och acceptans för sina barns uppväxt i det svenska samhället och det assyriska kollektivet. Avhandlingen visar hur familjens roll skiftat över tid och successivt övergått ifrån att vara en ”traditionsbärande” till att vara en ”förändringsvänlig” institution, präglad av bilaterala släktskapsband. Alla dessa kulturella processer har också lett till en förändrad syn på den etniska identiteten då allt fler identifierar sig som svensk-assyrier eller praktiserar svenska traditioner som exempelvis kulturella och religiösa högtider på sitt eget sätt, i vad som skulle kunna beskrivas som ”mixkultur”.

Nyckelord: Socialantropologi, assyrier, bilateral, diaspora, dubbelidentitet, endogami, familj, förändring, giftermål, ideal, kontinuitet, normer, patrilinjär, patriarkal, traditioner, släktskap, svensk-assyrier, svenskar, Turabdin, ungdom.